

PODLASIAK

tygodnik społeczno-ekonomiczny, poświęcony sprawom Podlasia.

Warunki przedpłaty

Kwartalnie 3 złote 50 gr.

łącznie z przes. poczt.

Konto czekowe P. K. O. № 62.268.

Biurowisko Redakcji i Administracji:
Biała-Podlaska, ulica Krzywa L. 31.
otwarte codziennie od 2 — 5.

Filija Redakcji i Administracji:
Siedlce, ulica Sienkiewicza L. 49.

otwarta codziennie, od g. 10 — 12 za wyjątkiem niedziel i świąt.

Ceny ogłoszeń

Strona 1/2 200 zł., 1/3 110 zł., 1/4 60 zł.,
1/5 30 zł., 1/6 18 zł., 1/8 10 zł. Ogłoszenia fantazyjne i bilanse przed i w tekście o 50% drożej. Reklamy o 100%.
Drobne po 10 groszy za wyraz.

Kochanym naszym Czytelnikom i Przyjaciółom „Podlasiaka” zasyłamy najlepsze życzenia na święta Bożego Narodzenia, dzieląc się z nimi w dzień wigilijny z całego serca opłatkiem.

Mimo kłopotów i trosk codziennych—niech wstąpi w domy i w dusze wasze pokój, otucha—bo wszak Bóg się rodzi!

REDAKCJA.

Boże Narodzenie u ludu polskiego.

Boże Narodzenie jest bardzo uroczyste obchodzone przez lud polski. W niektórych okolicach lud nazywa je Godami lub Świątkami. Obfitują one w tradycje obrzędowe, których powstanie sięga czasów zamierzchłych. W dniu tym, jak wierzą, w przyrodzie dzieją się rzeczy niezwykłe. W pewnej chwili woda w źródłach, rzekach i potokach czasem w wino i miód się zamienia. Bydło rozmawia ludzkim głosem i wypowiada tajemnice, nieznanie człowiekowi.

Biada jednak temu, któryby chciał zasnąć z tego święta tajemnic zerwać, czeka go kara! Znaną są przypowieści o człowieku utopionym w źródle, który chciał w dzban wina naczepać, o gospodarzu, co podsłuchiwał rozmowę wołów i od nich usłyszał wyrok śmierci.

Dzień Narodzin Dzieciątka Jezus jest równocześnie, w tradycji ludu i jego wierzeniach, dniem, rozpoczynającym wszystkie czynności nowego roku. Według wiary ludu jest, jakby zapoczątkowaniem nowego życia, skrupia w sobie wszystkie moce, które będą miały wpływ na bieg wydarzeń w przyszłym roku, a wszystkie czynności, wykonywane w dniu tym łączą się z przyszłością.

To też lud unika kłótni, by nie kłócić się rok cały. Każdy stara się zachować pogodny i wesół usposobienie.

Przy wieczerzy wigilijnej gospodyni łamie się opłatkiem z każdym domownikiem, dając tem znać, że gotowa jest

dzielić się rok cały chlebem z ludźmi, sercu jej bliskimi.

Obfitość i ilość dań także ma wpływ na przyszły rok, który ma być tak dostatni, jak wieczerza wigilijna.

W dniu wigilijnym krzątają się

ptactwa, a gospodarz i parobcy rzną siewkę dla bydła, by nie robić tego podczas świąt.

W dniu tym najbardziej uroczystą chwilą jest wieczerza wigilijna, zwana postnikiem, pośnikiem, lub, jak na Kresach Wschodnich, kucją. Jest ona postna. Składa się z 7, 9 lub 11 potraw. Lud przestrzega, by ilość dań była nieparzysta, inaczej urodzaje w tym roku nie będą obfite.

Rodzaj potraw zmienia się, zależnie od miejscowości. Podają na wieczerzę ryby, lub śledzie, „betki” t. j. grzyby, owoce, w niektórych miejscowościach „kucję”, t. j. warzoną pszenicę z miodem i makiem, a także bliny, oładki i bób.

Przygotowuje się ją od rana, a spożywa, gdy pierwsze gwiazdy na niebie zaświeca.

Wtedy gospodyni kładzie siano pod stół, lub ścielę pod białym obrusem, a gospodarz w rogu izby, lub we wszystkich czterech kątach, stawia po snopku różnych zbóż.

Gospodyni dzieli się ze wszystkimi opłatkiem. Życzą sobie wzajemnego „dosiego roku” t. j. długoletniego i szczęśliwego życia.

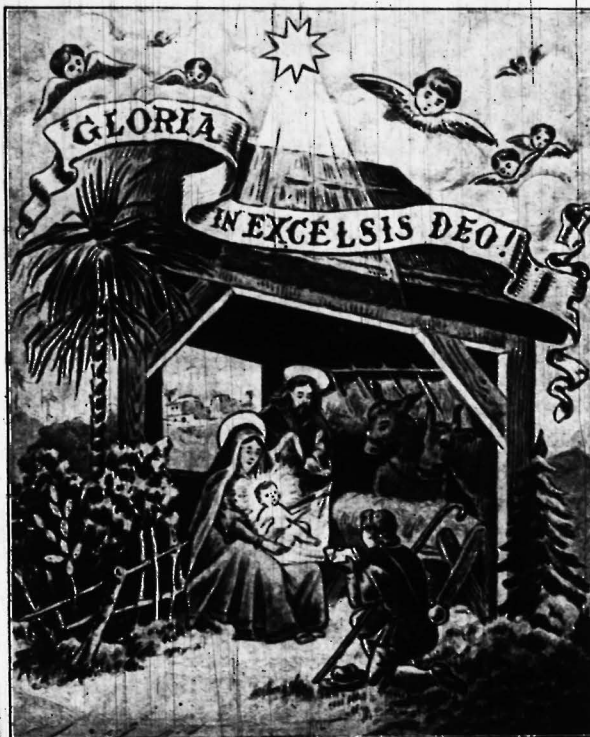
Do wieczerzy siada się w zupełnej ciszy i skupieniu. Od stołu odchodzić może tylko gospodyni.

W tym dniu ogólnej radości i wesela lud nie zapomina i o zmarłych.

Z każdego dania odkłada się potrosze, by zostawić dla dusz bliskich i nieznanych.

Lud wierzy, że dusze ich mają przyjść i wieczerzać z żywymi.

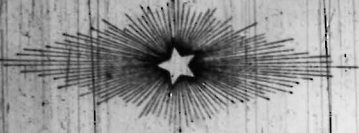
Zwyczajnie przyjmowania umarłych nie we wszystkich dzielnicach Polski obchodzone są jednakowo i nie wszędzie

około gospodarstwa i chałupy wszyscy domownicy, a więc gospodyni wymiata śmieci ze wszystkich domów, uprzęta czysto izbę, przygotowuje ziarno dla

Niech u okna polskich domostw w tę promienną noc drżąca pieściwa rączka Dzieciątka Jezus błogosławi złoścym główkę dziecięcym przekazuje im moc, co wszelkim się ostoi kłębkiem i przeciwnościom, a młodym ramiękom sprężystość da i siłę, siłę trwania i ofiarne go czynu, co Polskę promienną, jasną i szczęśliwą Polskę zgodną sprawiedliwą wśród narodów wszechświata królową uczynią.

A. R.

Pokój ludziom.

*Dzieciątko Boże uczyni cud raz jeszcze,
Większy, niż bitwa wygrana nad wrogiem,
Każ polskie serca w jedną ujęć kleszcze,
Jedną oddychać Polską — jednym Bogiem,
Niech nas dwóch idzie po tej samej ścieżce
A gdy się zetkną — niechaj Wielki Boże,
Z oczu dobędą uśmiech, a nie noże!
Spraw to, dzieciątko nowonarodzone,
Ułotawisz się nad polskimi grzechami,
A my Ci zato przyniesiem w podziękę,
To, co Cię złotym napelni uśmiechem:
Dwa polskie serca, miłością złączone,
I dwie złączone zgodą polskie ręce.
Patrzcie! o, patrzcie! Błętniska strzechu
Pełna jest stajnia od naszych pacierych:
O, ludzkie Boże dziecko się uśmiechni
A jego oczy mówią, że nam wierzy!*

Kornel Makuszyński.

„Dni przeciwgruźlicze” w Polsce.

W Polsce umiera rocznie na gruźlicę wedle najdokładniejszych statystyk około 70.000 ludzi przeważnie młodych, którzy nie spełniają jeszcze swej roli w społeczeństwie. Liczba chorych na gruźlicę dosięga 7/10 miliona. Można sobie wyobrazić, ilu to ludzi rocznie może ta liczba chorych na gruźlicę zarazić i ile nieszczęść w rodzinach sprządnąć, jaką stratę dni roboczych i majątku narodowego spowodować, do czego nas, jako Naród i Państwo doprowadzić.

Nacóż się zdadzą największe, usiłki w, chowania i najpiękniejsze idee przygotowania młodego pokolenia do obrony granic Państwa, gdy degeneracja narodu postępować będzie dalej w tym samym stopniu?

Walka z gruźlicą jest pierwszorzędną kwestją narodową i społeczną, w której całe społeczeństwo musi wziąć udział. W tym celu za przykładem narodów zachodnich zarządzono w całej Polsce t. z. „Dni przeciwgruźlicze” od 1/XII 1928 do 10/I 1929. W dniach tych rozlegać się będzie na wszystkich ziemiach polskich hasło walki z tym podstępny wrogiem niszczącym podwaliny narodu — młode pokolenie. Akcja zaś rozpadać się będzie na propagandową i dochodową. Odbywać się będą wykłady, wyświetlane filmy, rozdawane ulotki i broszury. Polski Związek Przewodniczący w Warszawie wydał nalepki przeciwgruźlicze jednego typu, które sprzedawane będą w cenie po 10 groszy we wszystkich urzędach, szkołach, bankach, sklepach, restauracjach i t. p.

W Białej akcję powyższą w okresie dni przeciwgruźliczych wziął na siebie zorganizowany komitet przez Dr. Domaskiego, który od kilku lat prowadzi usilnie akcję przeciwgruźliczą. W poradni z urzędzeń korzystać jednak może w obecnych warunkach znikoma tylko liczba potrzebujących. Chcąc jednak dojść do tego, aby każde dziecko miało zabezpieczoną opiekę lekarską, aby nie trzeba było odmawiać dzieciom możliwości korzystania z dobroczynnych skutków lamp kwarcowych, i aby w najbliższym czasie zaopatrzyć naszą poradnię w aparat Röntgena, musi więc społeczeństwo białskie przyjść z pomocą. Wierzymy święcie, że tak się stanie, bo uważamy całą sprawę za nieodzowną konieczność narodową. Dlatego prosimy całe społeczeństwo białskie o poparcie.

Z Rady Miejskiej w Siedlcach.

W ubiegły poniedziałek odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w sali Sierocińca żydowskiego przy ul. Sienkiewicza.

Po odczytaniu porządku dziennego zabrał głos radny Widlaszewski, który zgłosił wniosek o przyznanie urzędnikom i pracownikom 13-tej pensji i która koniecznie powinna być wypłacona na Święta Bożego Narodzenia.

Poczem odczytany i przyjęty protokół z ostatniego posiedzenia.

R. Lotek przemawiał przeciw uchwaleniu trzynastej pensji motywując tym, że Magistrat i tak kuleje.

Rubinsztajn przemawiał na wstępie swego przemówienia, że jest wielkim złem niewypłacenie pensji wskutek czego są mocno pokrzywdzeni urzędnicy gdyż weksle wystawione przez nich są niezapłacone i idą do protestu przez co urzędnik każdy jest podwójnie stratny raz ze traci na zaufaniu a drugi raz narażony jest na koszt. protestu i żąda ażeby Magistrat nie pozwolił na taki stan dłużej.

Następnie żądał ażeby subsydia były wypłacone w swoim czasie i możliwie jak najprędzej, co zaś do trzynastej pensji to powinna być wypłacona w dwóch ratach, pierwsza na Boże Narodzenie, druga na Wielkanoc.

Za uchwaleniem 13-tej pensji przemawiali r. Gutge'd, Zysk i Borgowa, dodając że ażeby Magistrat wypłacając pensję 13-tą nie potrącał żadnych zaliczek, tłumacząc to tym że niektórzy urzędnicy więcej mają długów jak pensji.

Wyjaśnił Prezydent Kubecki, że niewypłacenie pensji nastąpiło wskutek nie otrzymania pożyczek, to coś do trzynastej prosił ażeby nie uchwalono terminu wypłacenia, pozostawiając termin do dyspozycji Magistratu, zaś zaliczki zostaną w części potrącone co zostało uchwalone.

R. Zieliński wniósł interpelację ażeby wydać biednym rodzinom na Święta Bożego Narodzenia zasiłek w postaci węgla tak jak w roku ubiegłym. W powyższej sprawie zabrał głos r. Wilczyński dodając należy wydać węgiel tym co nie pracują bezpłatnie zaś tym co pracują za opłatę 50%.

Rezolucja na wniosek prezidenta przekazana została do komisji opieki społecznej i finansowej. Następnie została uchwalona nowa krótkoterminowa pożyczka w sumie 100 tysięcy złotych.

Wyciąg

z protokołu posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 1 grudnia 1928 roku protokół Nr. 23.
Rada Miejska na wniosek Zarządu Miasta zgodnie z § 16 Rozp. Wykon. Min. Przemysłu i Handlu z dnia 7. XII. 27 roku (Dz. Ust. Nr. 111, poz. 942) z dnia 15. XII. 27 roku — uchwała:

Mając na uwadze specjalne warunki bezpieczeństwa publicznego w zakresie należytego utrzymania kominów na terenie m. Białej Podlaskiej jako osiedla o charakterze miejskim, liczącego obecnie około 20.000 mieszkańców, ludności oraz zważywszy że dotychczasowa praktyka traktowania miasta Białej Podlaskiej narówni z gminami wiejskimi w zakresie wykonywania przemysłu kominarskiego dawała ujemne rezultaty i nie gwarantowała zapewnienia bezpieczeństwa ogniowego w mieście, nawiązując do uchwał Rady Miejskiej o podobnej treści z 1926 roku (prot. Nr. 18 z dnia 12. X. 26 roku) upoważnić Zarząd do wystąpienia do Wojewódzkiej Władzy Premysłowej o wydzielenie miasta Biała Podlaska z powiatowego okręgu policyjno ogniowego i o utworzenie odrębnego okręgu policyjno ogniowego Biała Podlaska miasto.

Z Rady Miejskiej w Białej

W dniu 1 grudnia b. r. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej.

Przewodniczący Burmistrz otworzył posiedzenie apelując do Rady o punktualne przybywanie Radnych na posiedzenie i neutrudnianie w ten sposób przewodniczącemu rozpoczęcia obrad.

Po przyjęciu protokołów Nr. 20 i 21 z ostatnich posiedzeń i po wniesieniu przez Radnych poprawek i po złożeniu przez radną p. Brzezińską oświadczenia w sprawie podkomisji rewizyjnej budżetu elektrowni.

Oświadczenie p. Brzezińskiej zgodne z wnioskiem przewodniczącego skierowane zostało do rozpatrzenia i zaopiniowania przewodniczącemu Komisji rewizyjnej p. Wolińskiemu.

Poczem przewodniczący odczytał Radnym podanie prawosławnych mieszkańców m. Białej Podl. o przyznanie subwencji na rozbudowę kapliczki na cmentarzu prawosławnym. Sprawę tę po głosowaniu przekazano do rozpatrzenia Komisji finansowo-budżetowej w związku z budżetem na rok 1929/30.

W dalszym ciągu zakomunikował Przewodniczący Radnym że stosownie do rozporządzenia Prez. R. P. o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych, p. Starosta wezwał Magistrat do nadesłania opinii Rady Miejskiej w sprawie określenia godzin otwierania i zamykania sklepów po zbiorzeniu się z przedstawicielami stron zainteresowanych.

Po dyskusji w której zabierali głos Radni: I. Piżyca, W. Wajcman, i Iawnik Jurek, na wniosek radnego I. Piżyca do określenia godzin otwierania i zamykania sklepów powołana została specjalna komisja w składzie 3 członków przedstawicieli Rady Miejskiej: 2 przedstawicieli kupców i 2 konsumentów. Zramienia Rady Miejskiej powołani zostali radni M. Kaluszyńska, I. Piżyca i S. Prusaus, jako przedstawiciele kupców Szmul Kahani i A. Biernacki, jako konsument J. Wulf i N. Worek.

Następnie na skutek nagłego wniosku radnych: Ch. Rubinsztajna, I. Piżyca, B. Winograda, D. Wajcmana, W. Wajcmana i A. Strychera w sprawie rewizji sz

6) W Białej w dn. 19/II 29 r. o godz. 10-ej z Białej, Sitnika, Sidorek, Swór.

Powyższe zjazdy mają na celu przede wszystkim bezpośrednio zetknięcie się szerszymi warstw ludności z przedstawicielami władz i urzędów dla szczegółowego omówienia wszelkich spraw i potrzeb, dotyczących ogółu mieszkańców gmin, jak również poinformowania ludności o programie prac, oraz wysłuchania ich opinii w dziedzinie spraw samorządowych, gospodarczych i oświatowych.

Strejk w fabryce Samolotów. Dnia 11 b. m. o godz. 13-ej, w wytwórni samolotów w Białej Podlaskiej wybuchł włoski strajk zatrudnionych tam robotników. Do strajku przystąpiło 410 osób. Przyczyną strejkowania wymienionych było niewypłacenie należności za m-c listopad. W czasie wszczętych pertraktacji wypłacono narazie połowę należności, wobec czego wszyscy robotnicy w dniu 12 b. m. rano przystąpili do pracy. Strajk miał przebieg zupełnie spokojny.

Z Okr. Tow. Roln. Zebranie. Dnia 10 stycznia 1929 r. o godz. 11 rano odbędzie się w Białej ogólne zebranie Okręgowego Towarzystwa Rolniczego. Każde Kołko winno wysłać na ten zjazd na każdych 10 członków najmniej jednego delegata.

Na porządku dziennym tego zebrania znajdują się między innymi sprawy dotyczące melioracji, sprawozdanie z działalności O. T. R. wydanie nagród honorowych rolnikom odznaczonym na pokazach hodowlanych. *Odczyt o melioracjach wygłosi delegat Krajowego Towarzystwa Melioracyjnego w Warszawie.

— Na wiosnę roku 1929 Okr. Tow. Rolnicze organizuje konkurs uprawy buraków pastewnych, mający na celu zachęcenie rolników do uprawy tej nieociekanej rośliny dająca dobrą i taną paszę dla krów mlecznych. Pragnący wziąć udział w konkursie proszeni są zwrócić się do O. T. R. pisemnie lub ustnie po informację. Dotąd do konkursu przystąpiło 9 rolników młodych w poszczególnych wsiach powiatu Konstantynowskiego i Białskiego, pamiętając że na naszych ziemiach przy odpowiedniej uprawie zbior buraków może dochodzić do tysiąca korcy z morgi.

ZAKAŃELE, pow. Konstantynowski.

Nowe księgi ludności. Urząd gminy Zakanale przystąpił z dniem 1 sierpnia b. r. do zaprowadzenia nowych ksiąg ludności stałej. Wzywa się z tego powodu wszystkie osoby, pochodzące z tej gminy, by w terminie od 1 lutego 1929 r. zgłosiły się osobiście lub piśmiennie nadesłały do tutejszego Urzędu Gminnego dowody, stwierdzające przynależność do gminy Zakanale oraz dowody metryczne jako niezbędne do ksiąg ludności, a to w celu zapisania ich do ksiąg ludności w gminie Zakanale.

Głoszenia drobne.

Do sprzedania dom z placem własności Piotra Zysła przy ul. Piłsudskiego Nr. 51 a. w Białej-Podl.

Zgubiono księżeczkę wojkową wydaną na imię Franciszka Frafuka przez P. K. U. w Siedlcach.

Jerzy Peller zgubił księżeczkę wojkową wydaną przez P. K. U. w Kalinowie, która zawierała sig.

Elwira Krüger w dniu 6/XII zgubiła torebkę popielniczą skórkową w której znajdowały się dokumenty na imię Hrabiny Sobolewskiej i około 50 zł. Znalazcę prosi się o złożenie dokumentów w redakcji „Podlasiaka”

Mikołaj Janczuk zam. w Śiż-rkach, zgubił księżeczkę wojkową wydaną przez P. K. U. w Białej.

Skradziono księżeczkę wojkową wydaną przez P. K. U. w Białej Podl. na imię Aleksandra Romana Sulimy, zam. we wsi Witulin

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądowy na powiat Konstantynowski J. Gałach, mający kancelarię w m. Białej-Podlaskiej, niniejszym obwieszcza, że w dniu 4 kwietnia 1929 roku od godziny 10-ej rano w sali posiedzeń Sądu Okręgowego w Białej-Podlaskiej, na zaspokojenie należności wierzyciela hipotecznego, Szlama vel Salomona Wajntrauba, odbędzie się sprzedaż publiczna dóbr ziemskich Kołaczki lit. B, położonych w gminie Huińsk, pow. Włodawskiego, stanowiących spadek wakujujący po Mikołaju Chweszczenko, przestrzeni 90 dziesięcin 641 sążni czyli 176 morgów 55 prętów z znajdującymi się na takowych zabudowaniach mieszkalnymi i gospodarczymi, zaświec oziymymi i innymi przynależnościami szczegółowo w opisie wymienionymi.

Dobra te mają uregulowaną księgę hipoteczną, przechowywaną w Wydziale Hipotecznym przy Siedleckim Sądzie Okręgowym w zastawie, w dzierżawie lub we wspólnie z kimś innym posiadaniu nie znajdując się.

Zgodnie z działem IV wykazu hipotecznego nieruchomości ta obciążona jest długami i różnymi obowiązkami hipotecznymi, a mianowicie: pod Nr. 1 sumą 8800 rubli z $\frac{1}{2}\%$, pod Nr. 2 sumą 5100 rubli z $\frac{1}{2}\%$, pod Nr. 3 sumą 3720 rubli z $\frac{1}{2}\%$, jako reszty sum należnych b. Bankowi Włociańskiemu za tetże majątek, pod Nr. 4 ostrzeżeniem dla sumy 99360 marek z $\frac{1}{2}\%$ i kosztami, która to suma wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 1928 roku została przerachowana na kwotę 35977 zł. 49 gr., sumę zaś 1994 mrk. zabezpieczoną pod tymże Nr. 4 na 6 zł. 64 gr. i sumę 2040 mrk. za prowadzenie sprawy na 6 zł. 80 gr. i po 1 Nr. 5 zastrzeżeniem dla sumy 44600 złotych.

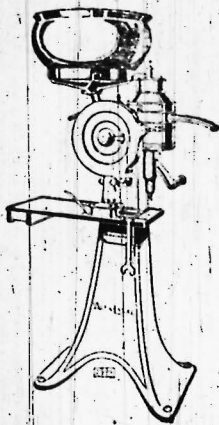
Licytacja powyższych nieruchomości, na podstawie opisu dokonanej przez Komornika na pow. Włodawski W. Skibniewskiego w dniu 24 października 1928 roku rozpocznie się od sumy trzydziestu tysięcy 30 000 złotych.

Pragnący przyjąć udział w licytacji przed rozpoczęciem takowej, winni złożyć Komornikowi, prowadzącemu licytację, wadium (kaucję) w kwocie 3000 złotych i na żądanie dowód obywatelstwa Polskiego.

Opis, szacunek i dokumenty dotyczące tej sprzedaży, mogą być przejrzane w kancelarii Sądu Okręgowego w Białej lub u obwieszczającego Komornika w godzinach urzędowych.

m. Biała-Podlaska, dnia 23 listopada 1928 roku.

Komornik Sądowy J. Gałach.

Gospodarzu! kup najlepszą w świecie, oryginalną szwedzką wirówkę

„ALFA LAVAL“

a nie pożałujesz wydanych pieniędzy.

Za najtrwalszą budowę i najlepsze odtłuszczenie wirówki „ALFA LAVAL“ zdobyły przeszło 1000 najwyższych nagród i odznaczeń.

Przeszło 4.000.000 wirówek „ALFA LAVAL“ w użyciu.

30-letnia piśmienna gwarancja używalności.

Sprzedaż bezprocentowa na 10 rat miesięcz.

W roku bieżącym otrzymaliśmy: wielki złoty medal na Wystawie Rolniczo-Przemysłowej przy Targach Północnych w Wilnie, złoty medal na wystawie w Brześciu n/Bugiem, oraz szereg innych najwyższych nagród i odznaczeń za wirówki „Alfa Laval“ i inne maszyny młeczarskie.

KOMPLETNE INSTALACJE MŁECZARNI SPÓŁDZIELCZYCH.

Tow. ALFA-LAVAL

Sp. z ogr. odp., Warszawa, Krakowskie Przedmieście 60. Oddział w Poznaniu, ul. Gwarna Nr. 9.

Po zakup wirówek prosimy się zwracać do naszych przedstawicieli na Białą i okolice

PODLASKI SYNDYKAT ROLNICZY, Biała Podlaska.